

Ἀγαπητέ μου Κύριε Πρόεδρε,

Σᾶς κουράζω καί σᾶς λυπῶ μέ τᾶς παρομοίας ἐπιστολάς μου, ἀλλ' ἐπειδὴ καί σᾶς ἀγαπῶ καί σᾶς ἐκτιμῶ βαθύτατα καί ἐπειδὴ ὑπεράνω ὅλων τοποθετῶ τό συμφέρον τῆς Ἑκκλησίας καί τῆς πατρίδος μας, ἀποφασίζω παρά ταῦτα νά σᾶς γράψω καί πάλιν. Καί εἶναι ἀκριβῶς αὐτό τό συμφέρον, τό ὁποῖον μοῦ ἐπιβάλλει νά ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ θέματος "Βία καί Ἐπανάστασις τῆς 21/4/1967", μέ τό ὁποῖον σᾶς ἀπησχόλησα, ἰδίᾳ εἰς τήν ἐπιστολήν μου τῆς 6ης Αὐγούστου τοῦ 1969.

Τότε σᾶς ἔγραφα ἐξ ἀφορμῆς ὠρισμένων περιπτώσεων, ἔχων ὅμως ἀπλῶς ὑπονοίας, ὅτι δέν ἐπρόκειτο μόνον περὶ αὐτῶν. Τώρα ὅμως δέν ἀναφέρομαι εἰς μεμονωμένας περιπτώσεις, διότι παρά τᾶς οἰασθήποτε βεβαιώσεις τῶν ἀρμοδίων ἔχω πλέον δυστυχῶς πεισθεῖ, ὅτι δέν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἐκ τῶν πολλῶν καί πολλαχόθεν προερχομένων καταγγελιῶν, ἔχω ἤδη σχηματίσει τήν πεποίθησιν, ὅτι πρόκειται περὶ συστήματος καί τακτικῆς, τὰ ὁποῖα ἐνθυμίζουν κομμουνιστικά ἢ χιτλερικά στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Διότι δέν συμβαίνουν μόνον εἰς τό ἄλφα ἢ τό βῆτα κρατητήριον ἢ φυλακὴν, ὅποτε θά ἦτο δυνατόν νά ὑποθέσῃ κανεῖς, ὅτι πρόκειται περὶ ὑπερβασίας ἐνός ἡδύο συγκεκριμένων προσώπων, ἐκ τῶν ἐντεταλμένων τήν διεξαγωγὴν ἀνακρίσεων μεταξὺ τῶν κρατουμένων ἢ τήν φροῦρησιν αὐτῶν. Ἐπαναλαμβάνονται αἱ ἀπανθρωπῆαι δυστυχῶς πανομοιότητες, σχεδόν παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν πολιτικοὶ κρατούμενοι. Ἀλλὰ καί ἐν περιπτώσει κατὰ τήν ὁποῖαν δέν πρόκειται περὶ προδιαγεγραμμένου συστήματος καί προ-σχεδιασμένης τακτικῆς, παραμένει τό γεγονός, ὅτι οἱ βασανισμοί καί αἱ πρὸς τοὺς πολιτικούς κρατουμένους ἐφαρμοζόμεναι σκληρότητες εἶναι τόσον διαδεδομέναι, ὥστε ἀπολύτως δεδικαιολογημένως σχηματίζει κανεῖς τήν ἐντύπωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ ἄνωθεν διδομένης ἐν-τολῆς, ἢ ἔστω ἐπιδεικνυομένης ἀνοχῆς.

Δι' ὅσων γράφω δέν πρέπει νά νομισθῇ, ὅτι παραγνωρίζω τό γεγονός ὅτι ἡ Ἐπανάστασις πρέπει νά ἀμυνθῇ κατὰ τῶν οἰωνδῆποτε ἀντιπάλων της νά μένῃ εἰς τήν Ἀρχήν. Αὐτό ἀποτελεῖ καί θά ἀποτελῇ ἴσως ἐπὶ μακρόν ἐθνικὴν ἀνάγκην. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ νά μένῃ ἡ Ἐπανάστασις εἰς τήν Ἀρχήν ἐπὶ μακρόν, θά πρέπη νά μὴ δημιουργῇ συνεχῶς καί περισσότερους ἐχθρούς. Πῶς ὅμως νά μὴ πολλαπλασιασίζονται οἱ ἐχθροὶ της, ὅταν ὁ ἓνας ἢ ἡ μία πληροφορῇται, ὅτι τό παιδί του, ὁ ἀδελφός του, ὁ σύζυγός του, ὁ συγγενής του, ὁ φίλος του, ὁ γνωστός ἢ ὁ συνάδελφος του ἢ καί ὁ τάδε ἄγνωστός του βασανίζεται κατὰ τήν ἀνάκρισιν ἀπανθρώπως,

έξευτελιζεται συνεχώς, στερεΐται επί μῆνας καί αὐτοῦ τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας, ἀπομονοῦται κατὰ τρόπον κινδυνεύοντα νά διασαλεύση ὄχι μόνον τήν σωματικήν του ὑγείαν, ἀλλά καί τήν πνευματικήν του ἰσορροπίαν;

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Τρίκης ἀνεδημοσιεύθησαν ἀποσπάσματα ἀπό τό Ἡμερολόγιόν του, τό ὁποῖον ἀφηγεῖται τά μαρτύριά του εἰς τά χιτλερικά στρατόπεδα συγκεντώσεως. Ἡσθάνθη πάλιν ἐντροπήν καί ἀγανάκτησιν, ὅταν τά ἐδιάβαζα, ὄχι ὅμως κυρίως δι' ὅσα συνέβαιναν, ἀλλά διότι διεπίστωνα, ὅτι παρόμοια ἐφαρμόζονται καί ὑπό τῶν ἰδικῶν μας Ἀρχῶν, εἰς βάρος τῶν ἀντιπάλων τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἀγαπητέ μου κ. Πρόεδρε,

Ἡ Ἐπανάστασις κάποτε θά παραδώσῃ τήν Ἀρχήν εἰς τήν διάδοχον κατὰστασιν. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητον, νά συμβάλουν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τά πράγματα, ὥστε τότε ὅταν θά ἀποκαλύπτωνται τά νῦν συμβαίνοντα, νά ἐντρεπώμεθα ὡς Ἕλληνες καί ὡς πατριῶται; Ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἐπιτρέπεται νά ἀμαυρωθοῦν μέ αὐτάς τάς μελανάς σελίδας τά μεγάλα ἐπιτεύγματα τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει εἶναι ἐπιτετραμμένον τά μεγάλα ἐπιτεύγματα τῆς Ἐπαναστάσεως νά ταφοῦν ὑπό τάς οἰμωγάς καί τάς ἀράς των καταδυναστευθέντων συμπατριωτῶν μας. Δέν θά πρέπη νά ἐπαναληφθῇ ὅ,τι καί ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου ἐντρέπονται σήμερον οἱ Γερμανοί νά εἴπουν, ὅτι ὑπῆρξαν ἐκ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χίτλερ, καίτοι καί αὐτός πολλά καί μεγάλα εἶχε προσφέρει ὑπέρ τῆς πατρίδος του. Ἡ Ἐπανάστασις, ἀπαλλασσομένη συντόμως ἀπό τάς τοιαύτας κηλίδας της, θά πρέπη νά μένῃ ὡς φωτεινόν μετέωρον, τό ὁποῖον ὠδήγησε τήν Ἑλλάδα εἰς τήν δόξαν καί τό ὁποῖον τῆς ἐξησφάλισε τόν παγκόσμιον σεβασμόν καί τήν ἐκτίμησιν. Εἰδικῶς δέ τό ὄνομά σας, τό ὁποῖον ἔχει πλέον συνδεθῇ ἀρρήκτως μέ τήν Ἐπανάστασιν, πρέπει νά μένῃ ἀκηλίδωτον καί ἀπό βαρβαρότητας καί θηριωδίας. Ἀπαξ δέ καί κατωρθώσατε, ὥστε ἡ Ἐπανάστασις νά ἐπικρατήσῃ ἀναιμάντως, δέν πρέπει νά ἐπιτρέψῃτε νά φορτωθῇ αὕτη μέ πράξεις βίας καί ὠμότητος, αἱ ὁποῖαι ἀπάδουν εἰς πολιτισμένους ἀνθρώπους, καί μάλιστα, Ἕλληνας.

Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι λυποῦμαι, διότι ἀσφαλῶς σᾶς ἐλύπησα. Ἀλλά λυποῦμαι πολὺ περισσότερον διὰ τὰ συμβαίνοντα ἔχω τὴν συναίσθησιν, ὅτι ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δέν θά εἶχα ἐπιτελέσει τὸ καθῆκόν μου οὔτε πρὸς ὑμᾶς, οὔτε πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ἂν δέν ἐπιστήσω καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τῶν τοιαύτης φύσεως γεγονότων, τὰ ὅποια λαμβάνουν χώραν ἐν ὀνόματι σας καὶ ἐν ὀνόματι γενικῶς τῆς Ἐπαναστάσεως. Λυποῦμαι δέ διότι αὐτὴν τὴν φορὰν πρέπει νὰ σᾶς καταστήσω ἀπολύτως σαφές, ὅτι ἂν ἡ κατάστασις τῶν πολιτικῶν κρατουμένων δέν ἀλλάξῃ ἄρδην, θά τὸ θεωρήσω ὡς στοιχειώδη ὑποχρέωσίν μου, νὰ συμμερισθῶ καὶ ἐγὼ προσωπικῶς τὰς κακουχίας των καὶ τὰ μαρτύριά των. Ἡ θέσις μου θά παύσῃ νὰ εἶναι εἰς τὴν ὁδὸν Ἀγίας Φιλοθέης καὶ θά μεταφερθῶ πλησίον των. Εὐχομαι καὶ ἐλπίζω, ὅτι χάρις εἰς τὴν προσωπικὴν σας παρέμβασιν δέν θά παραστῇ ἀνάγκη νὰ πραγματοποιηθῇ ἢ ὡς ἄνω ἀπόφασίς μου, ἐπίσης δέ ὅτι τὸ τοιούτου εἶδους διάβημα μου θά εἶναι τὸ τελευταῖον, διότι ἐξάπαντος καὶ διὰ παντός τρόπου θά σταματήσῃ τὸ κακόν. Οἰαδήποτε περαιτέρω καθυστέρησις ἀποτελεῖ ἔγκλημα ὅχι μόνον πρὸς τὴν Ἐπανάστασιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης,

Ο ΑΘΗΝΩΝ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ.